

Sosiaali- ja terveysministeriö

Vastaus lausuntopyyntöönne 15.5.2018

Asiakaseteliä, henkilökohtaista budjettia ja suun terveydenhuollon yksikössä tuotettavia suun terveydenhuollon suoran valinnan palveluja koskevat asiakirjamallit.

Yleisissä tavoitteissa valinnanvapauden laajentaminen, palveluntuottajaverkon moninaisuus ja kilpailun hyödyntäminen nostetaan keskeisiksi keinoiksi sote-uudistuksen päätavoitteiden toteuttamiseksi.

Maakunnille on tulossa paljon valtaa mutta vastuut on vieritetty laajasti sopimuksen tehneelle palveluntuottajalle. Hallinnollisiin normivaatimuksiin pystyvät suuret palveluntuottajat vastaamaan henkilöstönsä avulla, mutta pienten yritysten henkilöstöresurssit eivät riitä. Aika- ja henkilöstövoimavarat tulee keskittää ydintehtävään ja hallinnon osuus tulee olla osaltaan helposti hallittava. Hallitusohjelman yksi tavoite oli normien purku, mikä sote-uudistuksen osalta näyttää jäävän toteutumatta.

Alihankintaan liittyvät vaatimukset maakunnan kanssa sopimuksen tehneen suun terveydenhuollon yksikön ja alihankkijan välillä, esimerkiksi vastuiden osalta on kirjattu niin, että varsinaisen sopimuksen tehnyt yksikkö on vastuussa kokonaisuudessaan alihankkijan toiminnasta. Tämä on ristiriidassa kilpailun lisäämistavoitteiden kanssa. Miten toinen yrittäjä voi kilpailla, jos vastuu toiminnasta on toisella yrittäjällä. Erityisesti vastuu kliinisestä työstä on aiemmin tulkittu olevan toimenpiteen suorittaneella laillistetulla ammattihenkilöllä. Nyt näyttäisi siltä, että myös kliinisen työn vastuu olisi maakunnan kanssa sopimuksen tehneellä yksiköllä. Myös osuuskunnan perustaminen on kilpailunäkökulmasta arvoituna yrittäjyydelle vieras.

Palveluntuottajaverkon moninaisuuden tavoite on hyvin kannatettava ja palvelisi hoidon saatavuutta ja alueellista tasa-arvoa asiakkaan valita palveluntuottaja. Jos pienyrittäjä ei voi tehdä sopimusta suoraan maakunnan kanssa tai toimia joustavasti alihankkijana, ovat pienyrittäjän edellytykset toimia julkisin varoin tuettujen palvelujen tuottajana heikot. Isoissa asutuskeskuksissa palveluista on jopa ylitarjontaa, mutta pienillä paikkakunnilla terveyskeskuksen lisäksi voi olla vain yksi suun terveydenhuollon palveluja tuottava yritys tai yrittäjä. Esimerkiksi tämä yrittäjä voi olla ainoa joka vie suun terveydenhuollon palveluja hoivakoteihin ja ikäihmisille kotiin.

Asiakasseteli

Suun terveydenhuollossa asiakasseteli on valinnanvapautta tukeva vaihtoehto silloin, kun asiakas haluaa valita hoidonantajan suoraan tai sen suunhoidon yksikön ulkopuolelta, johon hän on kirjautunut. Kun maakunnan liikelaitos voi myöntää asiakassetelin arviointinsa mukaan esimerkiksi vanhuksen kotiin vietävään suun hoitoon, on asiakkaan etu, jos palvelun tarjoaja on mahdollisimman lähellä ja ehkä jo ennestään tuttu. Jos palvelut ovat kaukana, kustannukset kasvavat varsinkin erityisryhmien hoidon osalta.

Yleistä

Asiakirjamallit ovat laaja kokonaisuus, jonka jäsentäminen on vaikeaa. Paikoin pitkiä lauseita joiden selkiyttäminen helpottaisi lukemista.

Mari Heinonen
Puheenjohtaja
Suomen Suuhygienistiliitto SSSL ry
Puh. 0503780973